פרשת מקץ

"וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפַרְעֹה חֹלֵם" (מ״א א)

מה בפרשה

האם אתם זוכרים את החלומות שלכם כאשר אתם מתעוררים? האם התעוררתם פעם מחלום שהפחיד אתכם? בפרשתנו מסופר על פרעה מלך מצרים שחולם שני חלומות משונים המטרידים אותו מאוד. בחלום הראשון רואה פרעה שבע פרות בריאות גדולות ויפות ושבע פרות רזות וחלשות, שבע הפרות הרזות בולעות את הפרות הגדולות והבריאות. בחלום השני רואה פרעה שבע שיבולים מלאות ויפות ושבע שיבולים דקות וריקות. שבע השיבולים הריקות בולעות את השיבולים המלאות. פרעה מתעורר משנתו ומוטרד מן החלומות. "וַיְהִי בַבֹּקֶר וַתִּפָּעֶם רוּחוֹ וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא אֶת כָּל חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם וְאֶת כָּל חֲכָמֶיהָ וַיְסַפֵּר פַּרְעֹה לָהֶם אֶת חֲלֹמוֹ וְאֵין פּוֹתֵר אוֹתָם לְפַרְעֹה" איש איננו מצליח לפתור את חלומו. שר המשקים, אשר הכיר את יוסף בבית הסוהר, נזכר שיוסף פתר את חלומו, ומספר על כך לפרעה שמייד מזמן את יוסף לפניו. יוסף אומר לפרעה שה' מגלה לפרעה את אשר עומד להתרחש במצרים. שבע הפרות הטובות ושבע השיבולים הטובות מסמלות שבע שנים של שפע יבול טוב ושל שובע. ואילו שבע הפרות הדקות והרזות ושבע השיבולים הרזות מסמלות שבע שנות רעב שיבואו לאחר מכן. יוסף אומר לפרעה שזה הזמן לאגור אוכל לשנים הבאות וכך להינצל מהרעב שעתיד לפקוד את מצרים. יוסף ממליץ לפרעה למַנות איש חכם ונבון שיהיה אחראי על המזון בתקופה המאתגרת הזאת. פרעה מחליט שיוסף הוא המתאים, וממנה אותו להיות שליט תחתיו על מצרים. יוסף מתחתן ונולדים לו שני בנים - מנשה ואפרים. שנות השָבע מסתיימות ומתחילות שנות הרעב. לעם במצרים יש מזון בזכות העצות והניהול של יוסף, ואנשים מארצות אחרות מגיעים לקנות אוכל ממצרים. גם בכנען שורר רעב, ויעקב שולח את עשרת בניו למצרים להביא משם אוכל, ורק בנימין נשאר איתו. יוסף פוגש את האחים כאשר הם מגיעם למצרים אך הם לא מזהים אותו. הוא מאשים אותם כי באו לרגל במצרים, אך הם אומרים לו שהם אחים שבאו רק לקנות מזון, ושאחיהם הקטן נשאר בכנען. יוסף אומר שאיננו מאמין להם ומבקש שיורידו למצרים את אחיהם הקטן, ומצַווה לאסור את שמעון עד שיחזרו. האחים משוחחים ביניהם ואומרים שזהו עונשם על שפגעו ביוסף. יוסף שומע אותם ובוכה. האחים יוצאים ממצרים עם האוכל שקנו אך בדרך מגלים שהוחזר להם הכסף ששילמו עבורו. בשובם לאביהם, מספרים האחים ליעקב אביהם את קורותם ודרישת המשביר (יוסף), אך הוא מסרב לשלוח איתם את בנימין. יהודה מתחייב ליעקב, ומבטיח שהוא אחראי על כך שבנימין ישוב. האחים כולם חוזרים מצריימה, ועומדים שוב לפני יוסף, עם בנימין. הם מובאים אל בית יוסף וחוששים שמא ייענשו על אודות הכסף שחזר אליהם בפעם הקודמת. אך האיש המופקד על בית יוסף מרגיעם באומרו שכספם שולם, ומה שהוחזר להם הוא מתנת האל. יוסף עורך להם סעודה גדולה ומשתה, מצַווה למלא את שקיהם במזון, ונותן לכל האחים מתנות. לאחר צאתם חזרה לארץ כנען, רודף עבד יוסף אחרי האחים ואומר להם שהגביע של יוסף נגנב. מי שהגביע ימצא אצלו יישאר עבד ליוסף. בסוף החיפוש נמצא הגביע אצל בנימין.

מבט מקרוב

שינוי לטובה- יוסף הגיע כעבד למצרים לאחר שנמכר על ידי אחיו הוא נכלא בבית האסורים אך בזכות כשרונו הוא הופך להיות נגיד על ארץ מצרים. "יש עניין שיתהפך הכל לטובה" (ר' נחמן מברסלב) אמירה זו מיוחסת לר' נחמן האם אתם מסכימים עם אמירה זו? האם מציאות לא טובה יכולה פתאום להשתנות?
מה אפשר ללמוד מיוסף על האפשרות לשנות את המציאות?
האם הצלחתם פעם להפוך לטובה את מצבכם לאחר שהייתם בצרה?

מילה בפרשה

אַמְתַּחַת

שֵׂם עָצֶם - נְקֵבָה
שַׂק גָּדוֹל.
"מַלֵּא אֶת-אַמְתְּחֹת הָאֲנָשִׁים אֹכֶל"
(בראשית מ"ד א)

הידעת?

הרעב שפקד את מצרים הקדומה נבע כתוצאה ממשבר אקלים (תנאי מזג אוויר) קשה שגרם לשנות רעב במזרח התיכון ובמדינות רבות. בזכות תוכ־ניותיו של יוסף לטווח הארוך הצליחה מצרים לעבור את 7 השנים הקשות.

הצעה למשחק

שחקו טלפון שבור. האם תצליחו להעביר מילה מאחד לשני בלי שתתבלבל.

חידה

בפרשה כתוב, שכאשר סידר יוסף את מקומות הישיבה לסעודה עם אחיו עשה זאת לפי הסדר שבו נולדו. האם תוכלו למנות את האחים לפי סדר לידתם?

(לאה, שמעון, לוי, יהודה, יששכר, זבולון, דן, נפתלי, גד, אשר, יוסף, בנימין)

שיר לפרשה

יש עניין שיתהפך הכל לטובה- שולי רנד